

**МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ВИКЛАДАЧАМИ ЯКОСТІ
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «ГАЛУЗЕВЕ
МАШИНОБУДУВАННЯ»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**

Мета дослідження – вивчення думок щодо рівня задоволеності викладачів якістю освітньо-професійної програми «Галузеве машинобудування» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Метод дослідження – анонімне електронне анкетування за спеціально розробленим інструментарієм (*Google Форм*), розміщеним на офіційному веб-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkholderiv-schodo-jakosti-osvity/>.

Цільова аудиторія – науково-педагогічні працівники, які викладають навчальні дисципліни, що передбачені навчальним планом за освітньо-професійною програмою (ОПП) «Галузеве машинобудування» (респонденти).

Опитування респондентів було проведено **упродовж 2020-2021 навч. року** за анкетною «якість освітньої програми». Всього опитано **26 респондентів**.

Процедури, види та форми оцінювання повністю відповідають [Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ](#).

Анкета складалася з дев'яти блоків питань, які включали: оцінювання відповідності знань випускників з освітньої програми сучасному стану виробництва і бізнесу; ранжування за значимістю тринадцяти найбільш важливих компетентностей, оцінювання якостей та навичок випускників за п'ятибальною шкалою від 1 (низький рівень) до 5 (високий рівень); найбільш необхідні складові освітньої програми; необхідність залучання роботодавців до розроблення та модернізації освітніх програм та відкриті питання щодо дисциплін, які необхідно ввести та вивести з освітнього процесу, інших пропозицій щодо покращення якості освіти та освітньої програми.

Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).

Результати оцінювання науково-педагогічними працівниками якості ОПП «Галузеве машинобудування» за критерієм «**Наскільки знання випускника зі спеціальності відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу**» наведено на рисунку 1.

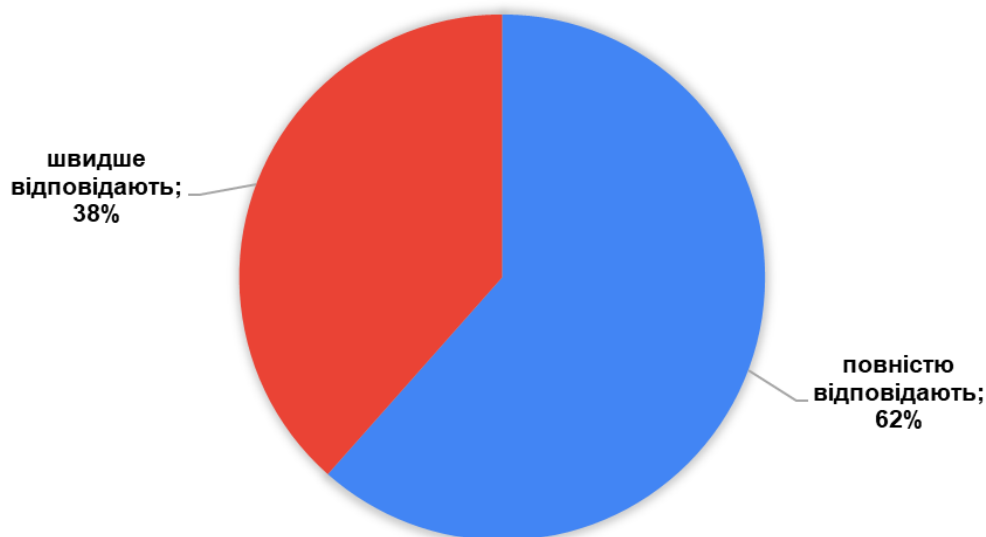

Рис. 1. Оцінювання «Наскільки знання випускника зі спеціальності відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу» (у відсотках)

Результати ранжування тринадцяти найбільш важливих компетентностей випускника для роботи за фахом (1- найбільш важлива) представлено у табл. 1.

Таблиця 1 - Ранжування пунктів щодо важливості компетентностей випускника для роботи за фахом

Назва компетентності	Рейтинг
1 блок	
Здатність застосовувати знання на практиці	1
Базові загальні знання	2
Засвоєння основ базових знань з професії	3
Здатність до аналізу і синтезу	4
Усне і письмове спілкування рідною мовою	5
Знання другої мови	6
2 блок	
Здатність до навчання	1
Дослідницькі навички і уміння	2
Елементарні комп'ютерні навички	3
Здатність до критики та самокритики	4
Здатність пристосовуватись до нових ситуацій	5
Здатність породжувати нові ідеї (креативність)	6
Прийняття рішень	7

Моніторинг оцінювання якостей та навичок випускників освітньої програми за п'ятибальною шкалою від 1 (низький рівень) до 5 (високий рівень) наведено в таблиці 2.

Таблиця 2 - Оцінювання якостей та навичок випускників (у відсотках)

Критерій оцінювання	Бали				
	1	2	3	4	5
Рівень загальнотеоретичної підготовки	3,8	3,8	23,1	30,8	38,5
Рівень базових (професійних) знань і навичок	3,8	3,8	11,5	38,5	42,3
Стратегічне мислення	0	3,8	30,8	26,9	38,5
Націленість на кінцевий результат	3,8	3,8	7,7	30,8	53,8
Здатність працювати в колективі, команді	7,7	0	3,8	46,2	42,3
Здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці	0	11,5	15,4	26,9	46,2
Націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання	0	3,8	19,2	26,9	50,0
Навички управління персоналом, колективом	0	11,5	19,2	30,8	38,5
Ерудованість, загальна культура, комунікабельність	0	3,8	7,7	42,3	46,2
Володіння інформаційними та комунікаційними технологіями	0	3,8	15,4	23,1	57,7
Ведення ділової документації	3,8	3,8	23,1	46,2	23,1

Результати оцінювання показали достатньо **високий рівень** (максимальна сума відсотків за балами 4 і 5) наступних якостей та навичок випускників: «націленість на кінцевий результат» (84,6%), «здатність працювати в колективі, команді» (88,5%), «ерудованість, загальна культура, комунікабельність» (88,5%). **Меншими балами** оцінили наступні критерії (максимальна сума відсотків за балами 2 і 1, по 11,5%) - «здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці» та «навички управління персоналом, колективом».

Моніторинг оцінювання п'яти найбільш необхідних складових освітньої програми «Галузеве машинобудування» наведено в таблиці 3.

Таблиця 3 - Оцінювання п'яти найбільш необхідних складових освітньої програми «Галузеве машинобудування» (у відсотках)

Критерій оцінювання	Бали
Співвідношення теоретичної і практичної частини	76,9
Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін	76,9
Спрямованість дисциплін на майбутню професію	100,0
Обґрунтованість навантаження на студентів (кількість дисциплін на семестр, кількість годин на тиждень аудиторної і самостійної роботи)	65,4
Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо)	69,2
Залучення студентів до організації, проведення і участі в наукових і практичних заходах	61,5
Доступ до програм підготовки, графіків освітнього процесу, розкладів і робочих програм дисциплін	26,9
Доступ до навчальної і наукової літератури бібліотеки університету	26,9

Аналіз таблиці 3 показує, що за результатами опитування респондентів п'ять найбільш необхідних складових ОПП «Галузеве машинобудування» є наступні:

- 1) Спрямованість дисциплін на майбутню професію (100%)
- 2) Співвідношення теоретичної і практичної частини (76,9 %)
- 3) Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін (76,9%)
- 4) Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо) (69,2%)
- 5) Обґрунтованість навантаження на студентів (кількість дисциплін на семестр, кількість годин на тиждень аудиторної і самостійної роботи) (65,4%)

Тому, при оновленні освітньої програми на цих складових необхідно зупинитись більш детально.

Результати щодо необхідності залучення роботодавців, на думку викладачів, до розроблення та модернізації освітньої програми показані на рисунку 2, з якого не важко пересвідчитися в майже 100% - ій позитивній відповіді.

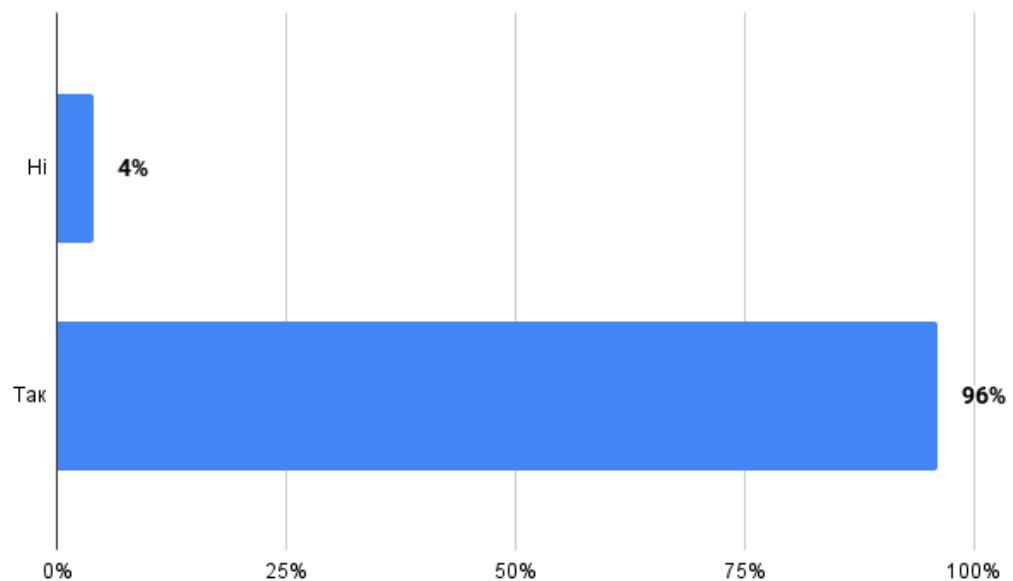

Рисунок 2 - Оцінювання «*Чи вважаєте Ви, що необхідно залучати роботодавців до розроблення та модернізації освітніх програм?*» (у відсотках)

Результати опитування пропозицій викладачів щодо навчальних дисциплін показали:

- *необхідно ввести до освітнього процесу – вантажопідйомні машини, підйомно-транспортні машини.*

- *необхідно вивести з освітнього процесу* - економіка, дисципліни гуманітарного спрямування.

Щодо покращення якості освіти та освітньої програми «Галузеве машинобудування» від викладачів була надана наступна пропозиція:

- збільшити кількість лабораторних занять.

Висновки

За результатами оцінювання викладачами якості освітньо-професійної програми «Галузеве машинобудування» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, які викладають дисципліни, що передбачені навчальним планом за освітньо-професійною програмою (ОПП) «Галузеве машинобудування» щодо оцінювання якостей та навичок випускників освітньої програми за п'ятибальною шкалою показав, що найвищий рівень (4 і 5 балів) наступних якостей та навичок: «націленість на кінцевий результат» (84,6%), «здатність працювати в колективі, команді» (88,5%), «ерудованість, загальна культура, комунікабельність» (88,5%). При цьому викладачі відмічають низький рівень (1 і 2 бали, по 11,5%) за критеріями «здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці» та «навички управління персоналом, колективом».

З метою підвищення рівня вказаних якостей та навичок випускників при перегляді ОПП «Галузеве машинобудування» робочим групам звернути увагу на структуру дисциплін, які включають курсові проекти і повинні містити колективні завдання за тематикою, узгодженою з провідними фахівцями і роботодавцями в галузі («навички управління персоналом, колективом») і обов'язковий прилюдний захист курсових проектів («здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці»).

За результатами опитування респондентів виявлено п'ять найбільш необхідних складових освітньої програми «Галузеве машинобудування»:

- спрямованість дисциплін на майбутню професію (100%)
- співвідношення теоретичної і практичної частини (76,9 %)
- зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін (76,9%)
- організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо) (69,2%)
- обґрунтованість навантаження на студентів (кількість дисциплін на семестр, кількість годин на тиждень аудиторної і самостійної роботи) (65,4%)

З метою зміцнення цих складових при оновленні освітньої програми необхідно посилити наукову і практичну складову освітнього процесу:

– обов'язкове проведення конференції за результатами виробничої практики та науково-практичних конференцій магістрантів та студентів із залученням провідних фахівців і роботодавців за професійною спрямованістю;

– подальший розвиток дуальної форми навчання, яка реалізовується на провідних переробних підприємствах і також сприяє вивченню сучасних технологій на виробництві та залученню студентів до організації наукових і практичних професійних заходів.

– забезпечення активного відвідування викладачами семінарів у Вищій школі педагогічної майстерності ТДАТУ задля розширення можливостей використання в освітньому процесі сучасних педагогічних методів (майстер-класів, навчальних дискусій, мозкового штурму, тренінгів, ділових ігор, тощо).

В результаті опитування викладачів щодо навчальних дисциплін, респондентами були надані пропозиції, які потрібно врахувати при оновленні освітньої програми:

– переглянути зміст освітньої програми з метою посилення знання здобувачами дисциплін професійної направленості в області вантажопідйомних машин та підйомно-транспортних машин;

– розглянути необхідність, об'єм та зміст викладання дисциплін «Економіка» та дисциплін гуманітарного спрямування;

– переглянути зміст освітньої програми з метою збільшення кількості проведення лабораторних занять, покращити матеріально-технічне забезпечення занять за рахунок збільшення діючих лабораторних і експериментальних установок, постановки нових лабораторних занять, активізувати залучення здобувачів вищої освіти до оволодіння робітничими професіями «Налагоджувальник устаткування у виробництві харчової продукції» і «Оператор верстатів з програмним керуванням», що дозволить збільшити кількість лабораторних та практичних заходів й занять.

Гарант ОПП «Галузеве машинобудування»

першого (бакалаврського)

рівня вищої освіти

к.т.н., доцент

Надія ПАЛЯНИЧКА

Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ,

к.т.н., доцент

Радміла СКЛЯР